

1 Απριλίου 2019

Η Αμερικανίδα που εδώ και τέσσερις δεκαετίες μελετά τη μουσική παράδοση της Ελλάδας

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Ο ζουρνάς, το νταούλι και το κλαρίνο «μιλούν» στην ψυχή της και στο άκουσμα

των ήχων τους σηκώνεται από την καρέκλα και ...πιάνει τον χορό, αφήνοντας τη μουσική να την παρασύρει. Η Αμερικανίδα εθνολόγος - ερευνήτρια, συγγραφέας και δασκάλα ελληνικών χορών Υβόννη Χαντ (Yvonne Hunt) γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Σιάτλ των ΗΠΑ, αλλά εδώ και σχεδόν τέσσερις δεκαετίες έχει κάνει την Ελλάδα δεύτερη πατρίδα της, καταγράφοντας την πλούσια χορευτική και μουσική της παράδοση.

Για πρώτη φορά ήρθε στην Ελλάδα το 1975 για έναν μήνα και «μαγεμένη» από τους παραδοσιακούς ήχους και χορούς αποφάσισε να επιστρέψει το 1979, για έναν χρόνο. Έμεινε τελικά 14 χρόνια και με επίκεντρο την Αθήνα ταξίδεψε σε όλη τη χώρα. Επέστρεψε στην πατρίδα της, αλλά όχι μόνο δεν έκοψε τον «ομφάλιο λώρο» που τη συνδέει με την ελληνική παράδοση, αλλά άρχισε να τη μεταλαμπαδεύει στους συμπατριώτες της, διδάσκοντας ελληνικούς χορούς, οργανώνοντας θερινά χορευτικά σεμινάρια στην Ελλάδα και γράφοντας βιβλία.

Πλέον επιστρέφει κάθε χρόνο, δύο φορές, στην Ελλάδα και «έδρα» του ερευνητικού της έργου είναι οι Σέρρες, όπου στην Κεντρική Βιβλιοθήκη φιλοξενείται το πλούσιο αρχείο της. Το παραχώρησε η ίδια και περιλαμβάνει υλικό σχετικό με τη μουσική και τη λαογραφική παράδοση του νομού Σερρών. Όταν τη συναντήσαμε για πρώτη φορά, σχεδόν μία δεκαετία πριν, μόλις είχε χαρίσει το αρχείο της. Σήμερα, συνεχίζει το έργο της στο νομό και όταν βρίσκεται στην πόλη των Σερρών, πηγαίνει στη Βιβλιοθήκη καθώς θέλει, όπως λέει, να μιλάει με τον κόσμο και να εξηγεί τι ακριβώς έχει κάνει.

Ηχογραφημένες συνεντεύξεις από κατοίκους του νομού (πολλοί εκ των οποίων δεν είναι πλέον στη ζωή), πλήθος φωτογραφιών και βιντεοκασετών από παραδοσιακά έθιμα και γλέντια, δίσκοι cd και πολλά βιβλία είναι οι «ψηφίδες», που συνθέτουν το μωσαϊκό του αρχείου.

Οι Σέρρες μπορεί να είναι στο επίκεντρο του έργου της, αλλά αυτό δεν την αποτρέπει από το να ασχολείται και με χορούς από όλη την ελληνική επικράτεια· από την Κύθνο, την Κάρπαθο, την Κρήτη και τα άλλα ελληνικά νησιά έως τη Θράκη, την Πελοπόννησο, τη Θεσσαλία αλλά και την Ήπειρο, στην οποία, μάλιστα, όπως σημειώνει, έχει ιδιαίτερη αδυναμία.

Οι χοροί των Ελλήνων ναυτικών του Σιάτλ και ο ήχος του ζουρνά στα αναστενάρια της Αγίας Ελένης

Το Σιάτλ, απ' όπου κατάγεται η Υβόννη Χαντ, είναι η μεγαλύτερη πόλη της πολιτείας Ουάσιγκτον, χτισμένη στην ακτή του όρμου Έλιοτ, μέσα στο Πάτζεντ Σάουντ, μια στενή λωρίδα του Ειρηνικού Ωκεανού, που εισχωρεί στην πολιτεία. Από παλιά, «έδεναν» εκεί Έλληνες ναυτικοί, οι οποίοι «κουβαλούσαν» μαζί τους τα

τραγούδια και τη μουσική παράδοση του τόπου τους. Οι σκηνές των ναυτικών αυτών να τραγουδούν και να χορεύουν ήταν αυτές που έκαναν την Υβόννη Χαντ να θέλει να «βουτήξει» βαθιά στην ελληνική παράδοση. Προτού, ωστόσο, «ανακαλύψει» τους ελληνικούς παραδοσιακούς ήχους και χορούς, η Αμερικανίδα ερευνήτρια ήθελε να ασχοληθεί με την επίσης πλούσια παράδοση της Ρουμανίας. Ωστόσο, η τότε πολιτική κατάσταση στη χώρα, την έκανε να αναζητήσει αλλού διέξοδο. «Ήθελα να δουλέψω με ρουμανικούς χορούς, αλλά εκείνη την εποχή (επί Τσαουσέσκου), η Ρουμανία ήταν μια κλειστή χώρα. Δεν μπορούσα να πάω εκεί», εξηγεί στο Αθηναϊκό - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων η Αμερικανίδα εθνολόγος - ερευνήτρια, η οποία βρέθηκε προ ημερών στη Θεσσαλονίκη.

«Από μικρή μου άρεσε να χορεύω. Μου άρεσαν οι χοροί που σχετίζονται με την παράδοση. Αυτό το έντονο στοιχείο της παράδοσης στους χορούς που μελετώ στην Ελλάδα, ήταν αυτό που με τράβηξε εδώ», τονίζει η Υβόννη Χαντ.

Σε μια παράσταση στο θέατρο «Δόρα Στράτου» ...ερωτεύτηκε τους ελληνικούς χορούς και στα αναστενάρια της Αγίας Ελένης Σερρών τον ήχο του ζουρνά. «Το 1980 ήμουν στην Αγία Ελένη Σερρών για τα αναστενάρια, αλλά δεν ήταν το έθιμο αυτό που με τράβηξε. Ήρθαν οργανοπαίχτες και έπαιζαν μ' έναν τρόπο τον ζουρνά και το νταούλι, που μ' έκανε να χάσω το μυαλό μου! Μιλήσαμε λίγο και νόμιζα πως θα τους ξαναδώ την επόμενη μέρα, αλλά δεν ήρθαν. Τους είδα και πάλι δύο χρόνια μετά, στο Σοχό, τους γνώρισα κι έκτοτε χτίσαμε μια υπέροχη φιλία. Με τον Χρήστο Καρακώστα είμαστε σαν οικογένεια. Τα παιδιά του είναι παιδιά μου, η γυναίκα του είναι πολύ φίλη μου. Έμαθα πάρα πολλά πράγματα απ' αυτούς», λέει σε άψογα ελληνικά η Υβόννη Χαντ, η οποία διδάσκει πλέον την ελληνική γλώσσα για αρχάριους, στην ενορία του Αγίου Δημητρίου της περιοχής της.

Την αγάπη της για την ελληνική παράδοση, η Υβόννη Χαντ θέλησε να την αποτυπώσει και στο χαρτί, γι' αυτό και έχει εκδώσει δύο βιβλία. Το «Traditional Dance in Greek Culture» (εκδ. Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, 1996) και το πιο πρόσφατο, το δίγλωσσο (ελληνικά - αγγλικά) «Μια φωλιά από χρυσάφι - A nest of gold», που εκδόθηκε από το Κέντρο Μελέτης Παραδοσιακών Χορών «Κύκλος» και πραγματεύεται τα χορευτικά δρώμενα σε χωριά των Σερρών. Στην έκδοση περιλαμβάνεται CD με ηχογραφήσεις, αλλά και DVD.

Όσο για το πόσο σκοπεύει να συνεχίσει την έρευνά της; «Όσο έχω χρήματα και υγεία!», λέει και ανανεώνει το ραντεβού μας για το καλοκαίρι.

Σοφία Παπαδοπούλου-ΑΠΕ